УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
75 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City. N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly: 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 206. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8-го ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1969 No. 206. VOL. LXXVI

ВІДБУВСЯ ПОВНИЙ СОБОР ЄПИСКОПІВ УПЦ В ЗСА

В останній хвилині, як уже частина накладу цієї газети була надрукована, з авторитетних джерел одержано вістку, що 7-го листопада перед полуднем у Бавнд Бруку, осідку Консисторії Української Православної Церкви в ЗСА, відбулася під головуванням Блаженнішого Владики Іоана, Митрополита УПЦ в ЗСА, сесія повного Собору Єпископів цієї Церкви. Крім Блаженнішого Митрополита Іоана, в сесії Собору взяли участь Владики Архиєпископ Мстислав, єпископ Олександер і єпископ Іов. Собор Єпископів прийняв ряд постанов, скерованих на дальшу акцію для об'єднання всіх православних українців у вільному світі в одній Українській Православній Церкві.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 7 листопада 1969

В АМЕРИЦІ

ЕКОНОМІСТ ПІДТРИМУЄ ПРОТИІНФЛЯЦІЙНУ політику президента Ніксона. Економіст дорадник секретаря скарбу Дейвіда М. Кеннеді професор економіки в Єйльському Університеті Генрі С. Воллік передбачає, що в 1970-му році зменшиться інфляційний тиск на економіку, хоч противники Ніксонової політики в це не вірять. Критики економічної політики Ніксона, каже професор Воллік вірять в те, що фіскальні й монетарні заходи Уряду сповільнять темп економіки, але тому, що Уряд не хоче, щоб число безробітних значно збільшилося, то інфляція не припиниться. Професор Воллік твердить, що тепер не повторяться роки 1966 і 1967, коли була депресія, бо тепер економіка краще збалянсована, як у згаданих двох попередніх роках.

НАСЕЛЕННЯ МІСТА НЮ ЙОРКУ від 1-го липня 1966-го року почало зменшуватися і в дні 1-го липня 1968-го року становило 7,964,200 осіб. В тому числі було в місті 990,400 народин, а число смертних випадків становило 567,500, це значить число населення мало б збільшитися на 422,900. Але так не сталося тому, що поважне число нюйорських мешканців переселюються поза місто. Найбільше людей втікає з Менгеттену і Брукліну. Бронкс, Квінс і Стетен Айленд виказали збільшення число населення у згаданім речениці. В переписі населення з 1950-го року місто Ню Йорк мало 7,891,457 осіб, а в 1960-му році на 109,973 особи менше — 7,781,984.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ГОСТИВ В БІЛОМУ ДОМІ трьох астронавтів Аполло 11 та їхніх дружин, які вернулися з подорожі довкола світу. Астронавти Ніл Армстронг, Майкел Коллінс і Едвін Алдрін обідали в Білому Домі і там переночували. Ці астронавти відвідали 22 країни впродовж 38 днів, під час цієї доброзичливої подорожі доброї волі. Президент Ніксон сказав своїм гостям: „Як перші люди, які відвідали Місяць, ви показали цілому світові, що ви є можливо найліпшими амбасадорами миру на Землі". Астронавти в різних державах відбули 22 пресові конференції, а їхні дружини 9. Їх приймали 20 голов держав, вони були 9 разів відзначені. Армстронг відповів на промову Президента, кажучи, що їх приймали в світі як представників ЗСА, які готові ділитися своїми науковими осягами з цілим світом.

ДОМАГАЮТЬСЯ ДВОХ БІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ РІЧНО на досліди над недугою пістряка. На зборах Товариства для поборювання пістряка д-р Сідні Фарбер, голова цього Товариства, сказав, що Америка могла б видавати щорічно по два більйони долярів, стільки саме, що видається на космічні досліди, на те, щоб можна було вкінці контролювати таку жахливу недугу, якою є пістряк. Потреба фондів на різні інструменти, на вишкіл потрібного персоналу та на різні досліди, які роками переводять молоді лікарі. Д-р Фарбер пропонує зорганізувати 20 центрів для дослідів над пістряком, поширити досліди над тим, що може бути причиною цієї недуги (нечисте повітря, хемікалії, додатки до харчів, зараження околиці).

У СВІТІ

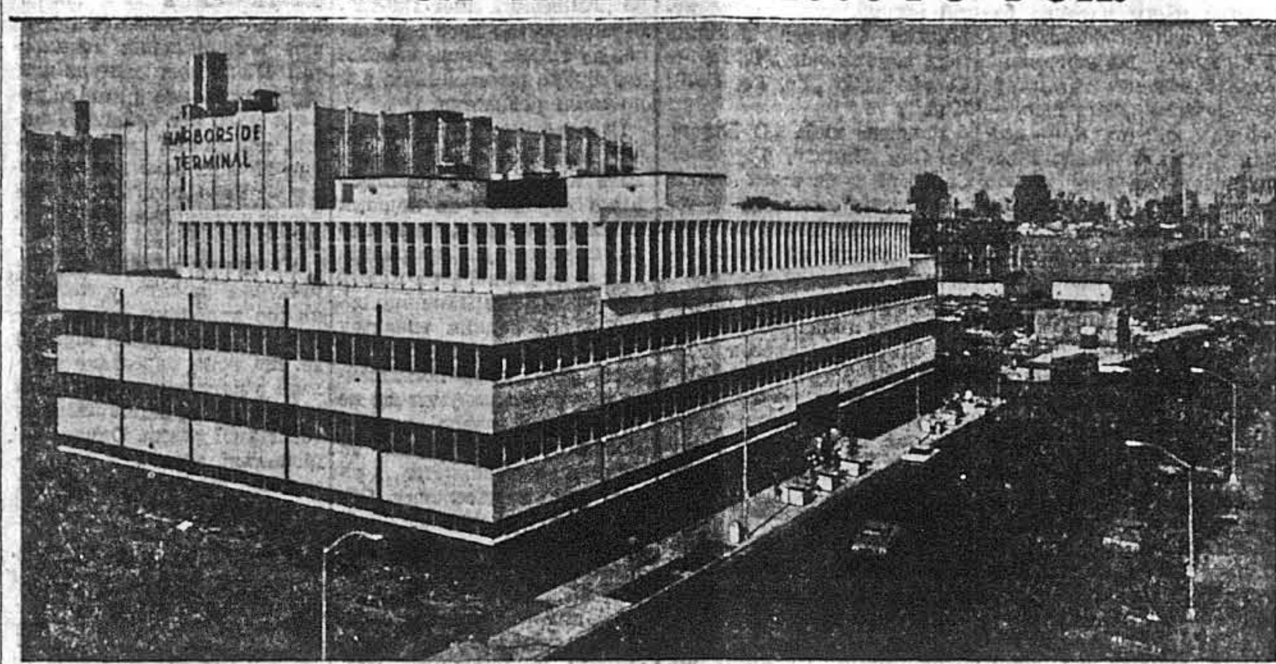
ПАПА ПАВЛО VI ТАВРУВАВ у своїй промові до зібраних в минулу середу в соборі св. Петра у Римі прочан тих католиків, які не прив'язують великої ваги до традиції і історії Католицької Церкви. Папа підкреслив, що тільки він, Христовий Намісник, і Синоди Єпископів можуть вирішувати, що треба зберегти з давньої традиції Церкви та що можна відкинути.

МІНІСТРИ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ НАТО ПОСТАВИЛИСЬ скептично супроти запропонованої Москвою і її сателітами конференції в Гельсинках в наступному році, яка мала б на цілі проголошення всіма її учасниками відмови від користування зброєю у розв'язуванні конфліктів та гарантування безпеки Европи. Міністри закордонних справ 15-ох членських держав Атлантійського Союзу нараджувались, в минулу середу 5 листопада в Брюсселі, Бельгія, і прийняли резолюцію, яка поручає радше обопільну редукцію збройних сил обох блоків, НАТО і Варшавського пакту, як словесне проголошування безпеки, що мало б радше тільки пропагандивне, а не реальне, значення.

ФРАНЦУЗЬКІ ПОЛІТИЧНІ КОЛА ПРИДАЮТЬ поважне значення „відмолодженню" одної з найстарших французьких партій — Радикальної, насправді поміркованої - консервативної. Головою тієї партії став 47-річний парляментарний посол Моріс Фор, а генеральним секретарем видавець і редактор, один з найбільш відомих у Франції політичних коментаторів, Жан Жак Серван-Шрайбер. Він взяв собі відпустку з свого тижневика „Ль'Експресс", що має великий наклад, щоб присвятитися виключно реорганізації тієї партії у співпраці з гуртом дорадників у віці 25-35 років. Передбачують поворот до давньої сили Радикальної партії, яка видала була багатьох прем'єрів.

ЗРОСЛА ДЕЗЕРЦІЯ в рядах В'єтконгу: 5.615 комуністичних партизанів зголосились до південно - в'єтнамських властей в одному місяці жовтні ц. р., користаючи з програми „відкритих рамен", проголошеної урядом в 1963 р. Зате з регулярної північно - в'єтнамської армії рідко дезертирують вояки: за ввесь 1968 рік втекли тільки 284 північно - в'єтнамські вояки і тільки 302 в цьому році.

УНС ПРИДБАВ ПЛОЩУ ПІД БУДОВУ ПРИМІЩЕНЬ ДЛЯ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ І „СВОБОДИ". БУДОВА 15-ПОВЕРХОВОГО ХМАРОДЕРУ ПОЧНЕТЬСЯ НАВЕСНІ 1970-ГО РОКУ

Вкоротці хмародер УНСоюзу в Джерзі Сіті перекликатиметься через Гудсон з хмародерами Волл-стріту в Менгеттені в Ню Йорку. На фото видно новий будинок Першого Джерзького Національного Банку, від якого УНСоюз придбав площу (ліворуч від нього) та на якій навесні 1970-го року почнеться будова 15-поверхового хмародеру УНСоюзу. Праворуч видно за Гудсоном комплекси хмародерів долішнього Менгеттену.

Джерзі Сіті. — У четвер, 6-го листопада 1969 р., о год. 11-ій перед полуднем у конференційній залі Першого Джерзького Національного Банку екзекутивні репрезентанти цього банку і екзекутивні репрезентанти Українського Народного Союзу підписали контракт про продаж цим банком і купно УНСоюзом великої площі, на якій УНСоюз уже навесні 1970-го року почне будувати 15-поверховий хмародер для приміщення своєї Головної Канцелярії і в-ва „Свобода" та на винайм на бюра для різних фінансових і індустріяльних установ. Контракт підписано після довших пертрактацій та полагодження цілого ряду формальностей з управлінням міста у зв'язку з акцією суцільної перебудови тієї частини міста. Набута УНСоюзом площа положена в безпосередньому сусідстві від ріки Гудсону та зупинки підземної залізниці Exchange Place. З одного боку вона прилягає до нового будинку банку, а з трьох боків оточена вулицями Montgomery, Greene і Railroad. Вулиці Монтгомері і Рейлровд перебудовуються тепер у широкі бульвари. Від банку і вулиці Грін площа має 167 стіп довжини, а вздовж вулиць Монтгомері і Рейлровд 152 стопи, що разом становить понад пів акра площі. Процес затвердження контракту та передачі документів з власності потриває ще яких два-три місяці і будова нового хмародеру УНСоюзу почнеться навесні. Наші архітекти Юліян Ястремський і Аполлінарій Осадца вже приготовляють відповідні пляни нової будови. Три її повні поверхи передбачається на приміщення Головної Канцелярії УНС і в-ва „Свобода", винайм двох поверхів застеріг собі в контракті Банк, а цілий ряд великих фінансових та індустріяльних установ зголошували свої бажання на винайм приміщень в новому будинку УНС як тільки довідалися, що такий плянується.

Президент Ніксон буде присутній під час випущення астронавтів Аполло 12

Вашингтон. — З Білого Дому повідомили, що Президент Ніксон поїде 14-го листопада, в найближчу п'ятницю, на Флориду, щоб побачити, як відлітають в подорож на Місяць астронавти Аполло 12. Це буде перший раз, що Президент бачитиме випущення астронавтів в космічні простори. Повідомлення про це вислано з Кі Біскейн на Флориді, куди Ніксон виїхав на кінець тижня. Дехто гадає, що Президент залишиться на Флориді аж до випущення астронавтів в дні 14-го листопада. Коли б так сталося, то Ніксон не бачив би противоєнної демонстрації, запляновані на 14-го і 15-го листопада під пам'ятником Вашингтона. Президент обговорював справу своєї присутности під час випущення Аполло 12, приймаючи астронавтів Аполло 11 в Білому Домі. Перед відлетом на Флориду Президент конферував із 10-членним Комітетом за мир із справедливістю у В'єтнамі, який вповні підтримує урядову політику в справі війни у В'єтнамі.

Конґрес схвалив на нову зброю 20.7 більйона долярів

Вашингтон. — 6 листопада Конґрес закінчив дію в справі видатків на нову зброю 20.7 більйона, бо Сенат більшістю 59-ох до 9-ох голосів затвердив суму 20.7 більйона, яку узгіднено на Конґресовій Конференції, і яку вже давніше схвалила Палата Репрезентантів. Схвалена сума на продукцію кораблів, ракет і літаків та іншої зброї на 721.6 мільйона доларів більше від 19.9, які первісно були ухвалив Сенат, але вона на $637.4 міл менша від тієї суми, яку схвалила була Палата Репрезентантів. Бюджет на зброю менший на 1.2 більйона від тієї суми, що її вимагав Департамент оборони на фінансовий рік, що закінчиться 30-го червня 1970. Голова Сенатської Комісії Закордонних Справ сенатор Дж. В. Фулбрайт був проти того, щоб у бюджеті були призначені 28 мільйонів долярів на досліди і продукцію „літаків вільного світу", які ЗСА мали б подарувати або продати іншим країнам у світі. Сенатор із Міссісіпі Джан С. Стенніс, який підтримував внесок на схвалення бюджету на зброю, заявив, в обороні, що ці літаки призначені тільки для країн Південно-східньої Азії.

Ладж перестерігає Північний В'єтнам проти загострювання війни

Париж. — Голова американської делегації на Паризькій конференції про В'єтнам, Генрі Кебот Ладж, перестеріг комуністів на 41-му пленарному засіданні тієї конференції, що коли комуністи посилять свої воєнні дії, то ЗСА „вживуть інших засобів". Зрештою, Ладж повторив, що ЗСА готові до ділових переговорів з в'єтнамськими комуністами на засекречених, обмежених або повних засіданнях. Однак Північний В'єтнам і В'єтгонг знову відкинули ті мирові пропозиції та обмежилися зову тільки до вимоги, щоб Америка відкликала всі свої збройні сили з В'єтнаму „негайно і беззастережно", і припинила всяку допомогу урядові в Сайгоні. Голова північно-в'єтнамської делегації Хуан Туї особливо таврував виявлення президентом Ніксоном в промові з 3 листопада ц. р. тексту листів Ніксона і Го Чі Міня та виявлення факту, що в цьому році відбулося 11 приватних зустрічей американців і в'єтнамських комуністів у Парижі. Але Хуан Туї признав, що ті зустрічі були також безуспішними і що „від кількох місяців" вже не було таких приватних контактів. Одначово північно в'єтнамський речник Хуан Туї, як і „міністер закордонних справ" підпільно-революційного комуністичного уряду в Південному В'єтнамі пані Нгуєн Ті Бінь таврували згадану промову президента Ніксона, як „злобне і підступне" підтвердження американської „агресії" та рішення продовжувати ту „агресію". Вони вимагали повної капітуляції Америки, дармащо пані Бінь твердила, що негайне і беззастережне відкликання всіх американських військ з В'єтнаму будуть „тільки припиненням агресії". Ладж заявив комуністам, що ЗСА не підуть на ніякі дальші односторонні концесії комуністам і перестеріг проти комуністичних надій на противоєнних демонстрантів в Америці.

Нассер бачить тільки у „вогні і крові" розв'язку конфлікту з Ізраїлем

Каїро. — Тільки шлях „вогню і крови", а не політична політична розв'язка, є єдиним способом, як арабські держави можуть відзискати окуповані Ізраїлем землі, — заявив єгипетський президент Гамаль Абдель Нассер у 40-хвилинній промові, яку в минулий четвер 6 листопада ц. р. виголосив перед 350-членним Національним Зібранням в Каїро. Нассер заявив, що не йдеться про повернення окупованих Ізраїлем земель тільки Єгиптові, але також Йордании і Сирії, при чому зокрема підкреслив необхідність повернення Йордані східньої частини Єрусалиму. Водночас Нассер заявив, що поки не буде відновлена „Палестинська держава", до того часу палестинські повстанчо-революційні організації будуть користуватись гостинністю і підтримкою Єгипту. Нассер гостро критикував політику Америки, яка мовляв, підтримує беззастережно Ізраїль. Нассер заявляв приготовлятись до війни, „якої не вільно нам програти", звернувши увагу, що також Ізраїль уважає, що він „не може програти" невідкличної нової війни. За найпершими заяв... бентарями — та промова Г. Нассера була відкликанням останнього, це остаточне скристалізованого, американсько-совєтського пляну, як завести мир між Ізраїлем і його арабськими сусідами.

Палатна Комісія схвалила 2.3 більйона для поборювання вбогості

Вашингтон. — Палатна Комісія в справах освіти та Комісія в справах праці схвалили 2.3 більйона на програму поборювання вбогості. Ця сума на 295 мільйонів більша від тієї, що її запропонував президент Ніксон. Члени Комісії голосували по партійній лінії 21 голос „за" і 12 „проти". Та не знати, що станеться з рішенням Комісії, бо в повній Палаті Репрезентантів передбачена завзята боротьба в цій справі. Уряд президента Ніксона просив Конґрес, щоб схвалив продовження закону про допомогу вбогим на дальші два роки, без жадних змін.

Підгорний критикує ЗСА і заявляє бажання згоди з Пейпінгом

Москва. — Голова совєтського Верховного Совєта Микола Підгорний виголосив з нагоди 52-річчя жовтневої революції 85-хвилинну промову до 6,000 большевицьких „активістів", в якій таврував Америку та зробив примирливий жест супроти Комуністичного Китаю. Підгорний твердив, що президент Ніксон, всупереч своїм передвиборчій обітниці, не виявив „конструктивного" підходу до будь-яких справ, які становлять предмет американсько-совєтських взаємин і розмов та що, зокрема, американська політика супроти Ізраїлю не відзначається „тверезим реалізмом". Однак водночас Підгорний заявляв, що Совєтам залежить на успішної совєтсько-американських переговорів в справі обмеження стратегічних родів зброї з уваги на щораз більші кошти її продукції та щораз загрозливіший її характер. Ті переговори мають розпочатися 17 ц.м. у Гельсінках у Фінляндії. Вирекшися будьякої давньої лайки супроти китайських комуністів, Підгорний заявив, що совєтсько-китайський конфлікт „не служить боротьбі проти імперіялістів та „навпаки, є джерелом радости імперіялістів". Тому він закликав до порозуміння, висловивши надію, що теперішні переговори у Пейпінгу доведуть до успіху. Підгорний заявив теж арабські країни щодо дальшої підтримки збоку Совєтського Союзу у боротьбі арабів „проти агресії та за свободу і незалежність". Підгорний потвердив теж дальшу підтримку в'єтнамським комуністам проти „американських імперіялістів".

У Колеґії св. Йосафата в Римі вшанували Архиєпископа Івана Бучка

Рим. — З нагоди 40-ліття архиєрейського с л у жіння Апостольського Візитатора Владики Івана Бучка, у Колеґії св. Йосафата відбувся на його пошану обід, у присутності Владики - Ювілята, митрополита Максима Германюка, єпископа Йосифа Мартинця, о. протоархимандрита Атанасія Великого та ін. діячів Української Католицької Церкви. Святкове слово виголосив Митрополит Максим. 20 жовтня Владика-Ювілят відслужив благодарственну Службу Божу в Ватиканській Базиліці св. Петра. Після Євангелії Владика Іван виголосив до численних вірних проповідь на тему „Величає душа моя Господа".

Італійська газета про „зелене світло надії" для української патріярхії

Рим. — Римська газета „Ль Джорнале д'Італія" помістила вістку про посвячення собору св. Софії та Синод Єпископату Української Католицької Церкви, що відбувався від 27 вересня до 4 жовтня ц.р. „Щось рухається вперед, хоч і в трудному становищі", сказано в тій газеті. Згадавши про звільнення в 1963 р. тодішнього Митрополита Йосифа Сліпого з каценту в СССР та про запевнення тогочасного Папи Івана XXIII, що того факту не буде використано „для будьякої політичної пропаганди", газета вказує, що між Ватиканом і Східньою Европою відбувається „трудний діялог", який і є перешкодою створити патріярхію Укр. Кат. Церкви. „Але українці не здаються і чинять натиск на Римську Курію та Папу, щоб їх вони не трактували несправедливо". Газета відкликається на розмови з деякими, не названими поіменно, достойниками Церкви і закінчує вістку, що для української патріярхії „є щонайменше зелене світло надії".

ВІДЗНАЧИЛИ 50-ЛІТТЯ ЦЕРКВИ СВ. МИКОЛАЯ В БОФФАЛО

Боффало, Н. Й. — Архиєпископ Стемфордський Владика Йосиф Шмондюк, в співслужені кількох отців та в присутності двох американських єпископів, відслужив Архиєрейське Богослуження, а по полудні дісі ж неділі 26 жовтня був на бенкеті, на відзначення золотого ювілею парохії церкви св. Николая при Філмор вулиці. На бенкеті промовляв посадник міста п. Седіта, місцевий душпастир о. монс. П. Івахів та ін. Бенкетом провадив адвокат Андрій Дякун. З нагоди ювілею видано пропам'ятна книжечка.

ЮВІЛЕЙНА КАМПАНІЯ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ УНСОЮЗУ ПРОХОДИТЬ З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ

У ЖОВТНІ ЗАБЕЗПЕЧИЛОСЬ В УНСОЮЗІ 543 НОВИХ ЧЛЕНІВ. ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ У ЦІМ РОЦІ ДОХОДИТЬ ДО 4,000.

Джерзі Сіті. — З Головної Канцелярії Українського Народного Союзу інформують, що цьогорічна, ювілейна та передконвенційна кампанія за видатне збільшення числа громадян, забезпечених в УНСоюзі, проходить дуже успішно. Зокрема в останніх місяцях значно збільшилося число осіб, як молоді, так дорослих, які забезпечуються й то на високі суми. Окрема акція йде за поновне забезпечення цих давніх членів УНСоюзу, які забезпечившись тому 20 літ на протяг 20 років, дістали повну виплату своїх забезпечевених сум й тепер потребують нового забезпечення. Справді вони забезпечуються тепер на куди вищі суми, ніж раніше, щоб здобути справді достатню безпеку перед несподіванками долі. Також поважні успіхи приносить акція загального підвищування суми забезпечення вже забезпеченими членами УНСоюзу. В час, коли пересічна американська родина є забезпечена на суму свого дворічного заробітку, а пересічна нова поліса американців виносить майже $10.000, пересічна висота забезпечення українців в бодай в п'ятеро нищою. Та все ж багато наших земляків доходить до переконання, що забезпечення мало повну вартість, слід не тільки забезпечитися, але забезпечитися достатньо.

В минулому місяці жовтні прибули УНСоюзові 543 нові члени, які забезпечилися здебільшого на більші суми різними родами забезпечення, вибираючи собі один з 15-ти забезпечевених плянів, що їх для своїх членів має УНСоюз. Чимраз більшою популярністю здобуває модерні грамоти на все життя, едукаційні для молоді, незвичайно дешеві термінові грамоти та грамоти акцидентові, якими члени УНСоюзу, старі й нові, доповнюють своє життєве забезпечення.

Прибуток членів у жовтні довів число ново-забезпечених...

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Позитивна реакція

50 демократичних і 50 республіканських конгресменів виготовили текст резолюції, яка підтримує політику президента Ніксона в В'єтнамі і схвалює його заходи в справі миру. Ця резолюція має всі шанси перейти через конгресову Комісію закордонних справ і опинитися на пленумі Палати Репрезентантів, де напевно також схвалять її великою більшістю голосів. Це буде добра нагода виявити назверх, якою двопартійною більшістю розпоряджає республіканський президент Ніксон у Палаті Репрезентантів, в якій є тепер 243 демократи і тільки 192 республіканці. Резолюція Палати Репрезентантів, прийнята двопартійними голосами, матиме величезне значення на внутрішньоамериканському і закордонному теренах: вона скріпить позицію президента Ніксона, стверджуючи, що він мав рацію, коли говорив про „мовчазну більшість" Америки, яка схвалює його становище і має до нього довір'я. Вона продемонструє також перед зовнішнім світом, що американський нарід об'єднаний довкола свого Президента і що це тільки комуністична пропаганда роздуває противоєнні демонстрації в Америці, як ніби голос народу.

Зголошення цієї двопартійної резолюції в Палаті Репрезентантів є доброю і мудрою реакцією проти демагогії, якою орудують демонстранти, вимагаючи „негайного" миру у В'єтнамі. В своїй понеділковій промові Ніксон заявив одверто, що він, прийшовши до влади в січні цього року, міг „негайно" закінчити американську участь у В'єтнамській війні, відкликавши всі американські збройні сили. Він звернув увагу на персональну користь, яку мав би з цього: міг би скинути вину за прогру війни на Линдона Джансона і зажити слави миротворця. Але, сказав Президент, „йдеться не про те, чи це війна Джансона, чи війна Ніксона", а про те, чого вимагає державна рація і які наслідки були б з такого „негайного" закінчення участи Америки у В'єтнамській війні.

І більшість у Конґресі і більшість в народі схвалила таке чесне й державницьке становище Ричарда Ніксона. Негайно переведені через Бюро Геллупа опитування ствердили, що 77% американців прийняли промову Президента прихильно. Очевидно, що організатор „В'єтнамського мораторіюму" Сем Брави був обурений з вислову Президента про „мовчазну більшість" і заявив, що виявить силу „меншости" у новій демонстрації 15-го цього місяця. Очевидно теж, що такі „голуби" в Палаті Репрезентантів, як нюйоркський конгресмен - демократ Бенджамін Розентал, заповіли свою опозицію проти цієї резолюції та зголошення протилежної резолюції, яка вимагає відкликати американські війська з В'єтнаму „за впорядкованим і наперед визначеним календарем". Конґресових і позаконґресових „голубів" не переконав арґумент Ніксона, що проголошення терміну, до якого американські війська будуть відкликані з В'єтнаму, було б катастрофою, бо тільки переконало б комуністів, що не варто вести ніяких ділових мирових переговорів, а треба спокійно чекати, бо все одно в такому-то часі американці вступляться без уваги на те, чи південнов'єтнамська армія матиме силу заступити їх і без уваги на дії північнов'єтнамських військ та В'єтконґу.

Отож наступного тижня відбудеться на терені Палати Репрезентантів, так би мовити, конфронтація розважних і по-державницьки думаючих конґресменів з обох партій і лібералів, що схвалюють „В'єтнамський мораторіюм". Але навіть такий ліберал, ветеран - політик, політичний противник президента Ніксона, як голова сенатської Комісії закордонних зв'язків Дж. В. Фулбрайт, відчув і зрозумів сучасні настрої і, не захотівши в цій ситуації демонструвати проти Ніксона, — заступив заповіджене публічне переслухування в справі В'єтнамської війни засіданням тієї Комісії, на якому, за закритими дверима, звітуватимуть державний секретар Роджерс і секретар оборони Лерд.

Ми тепер є свідками цікавого психологічного процесу в Америці. З одного боку численні неґативні зовнішні прояви спонукали віце - президента Спіро Еґню говорити про „наближення до клясичної дефініції Платона про демократію, яка деґенерується", — з другого боку маємо докази, що власне американська демократія сильна і здорова, дозволяючи опозиції кричати та реаґуючи на той крик такими актами, як ота Конґресова резолюція і зворотом в сторону консерватизму, проявленим у вівтіркових виборах. Сильна демократія ніколи не боїться опозиції, бо коли опозиція оперує демагогією і вимагає шкідливих для народу й країни рішень — завжди переможуть розум і добра воля навіть між опонентами.

Мих. Килимний

ТАКИ — ПРИХОДЯТЬ СИЛИ РЕВОЛЮЦІЙ

Куритиба. — Цікаву статтю п. з. „Заклики і мовчанка" вмістив відомий часопис „О Естадо де Сан Павло", в якій обговорює думки добре знаного а м е р иканського журналіста Гаррісона Солсбері, висловлені на сторінках „Ню Йорк Таймсу". Бразилійський часопис назвав Солсбері „песимістом", але фактично згоджується з ним, отже поповнює кількість „песимістів" на Заході.

Передусім „О Естадо де Сан Павло" стверджує, що „революція інтелектуалів не знаходить належних відгуків серед широких верств населення СССР". Головні причини цього часопис бачить у поганій інформації, а ще більше у дезінформації, щоденно веденій тоталітарним режимом. „Фактично, — читаємо в цій статті, — широкі верстви російського народу іґнорують нову хвилю переслідувань та нагінки, жертвами яких стають закордонні кореспонденти, а також видатні представники інтеліґенції країни... Совєтські громадяни не знають про вигнання Анатолія Шуба, кореспондента „Вашинґтон Пост", про суворі урядові попередження, одержані Генрі Каммом, кореспондентом того ж „Ню Йорк Таймсу", і їм зовсім нічого не відомо, про що писали названі кореспонденти, накликавши на себе помсту московського уряду". Так само, на думку бразилійського часопису, совєтські громадяни малощо знають про зникнення цілої плеяди ліберальних письменників, які були відомі в періоді десталінізації. Не знані широкому загалові і більшість творів „сучасного живого клясика Олександра Солженіцина, які були друковані на Заході, а в СССР дуже маленьким накладом видані підпільно на міміографі".

„О Естадо де Сан Павло" приходить до висновку, що совєтських громадян, матеріяльні умови яких останнім часом дещо покращали, більше нічого не цікавить. Назагал серед російського населення панує апатія, бо воно, побачивши, що зміна білої диктатури на червону не принесла йому нічого доброго, тепер не вірить інтелектуалістам.

Як до всього цього ставляться у вільному світі?

Тут чи не найбільш незрозумілим фактом є прийняття ідеологічних засад московського комунізму так званим „проґресивним" духовенством К а т о лицької Церкви. Це духовенство, з світлі недавніх подій у різних країнах, зокрема в Латинській Америці, сміливо можна назвати „п'ятою колоною Москви".

А от уже зовсім обурливою є справа із зверненнями совєтських інтелектуалів до генерального секретаря ОН У Танта. Перше таке звернення за підписами 55-ох осіб було вислане ще в травні. Його не взяли на розгляд, „бо подавці звернення не вислали його через... Інформаційне бюро ОН у Москві". А Інформаційне бюро ОН у Москві, яким керує росіянин, більше схоже на совєтську установу, ніж на представництво цієї міжнародної організації. Тепер надійшло нове звернення, підписане 46 особами. І його також не взято під увагу.

З цього приводу часопис заявляє: „Факт — без пробачення. Не може бути більш зневажливого ставлення до справи захисту гуманізму. Виходить, що Захід потурає російським тоталістам. Хто ж і як тепер може дати лад та виставити правильні о б винувачення тій молоді, яка маршує вулицями великих західніх міст, вигукуючи „Че,Че, Че Гевара" або „Го, Го, Го-Чі Мінь"?

Головна хиба „О Естадо де Сан Павло", Гаррісона Солсбері і багатьох інших „песимістів" полягає в тому, що вони зовсім не звертають уваги на міжнаціональні відносини в СССР і з зав'язаними очима проходять повз національно - визвольні рухи в червоній імперії.

Невірним є твердження про „наявність революції інтелектуалів в СССР". Вірнішим є таке означення: „інтелектуали в СССР починають ставати на революційний шлях і чим далі кількість їх, невдоволених режимом, більшає, а позиції їхні щораз виразніше визначаються в революційному напрямкові". Протягом дуже короткого часу совєтські інтелектуали від писання листів - прохань не повертатися до ганебної сталінщини, скерованих до Брежнєва, Косиґіна й інших, побачивши, що їхні виступи залишаються гласом вопіющого в пустині, перейшли до писання листів до Об'єднаних Націй, до Папи Римського, засуджуючи совєтський режим, уряд та комуністичну партію.

Історик Петро Якір висунув вимогу поставити під прилюдний суд Сталіна і сталінщину. Генерал Петро Григоренко затаврував совєтську політичну поліцію, а на прикладі кримських татар гостро скритикував національну політику в СССР. Так звана „захалявна література" сьогодні вже не виглядає „прохацькою" чи „ленінською" — її вістря спрямоване проти режиму, проти партії. Виходять у світ навіть бюлетені яскраво революційного характеру.

На Україні визрівання революції пішло значно далі. Там уже творяться організації для поборення окупантів, які рішуче відкидають будь-яку московську „опіку".

Але, не зважаючи на наявність усього цього, „загальної революції інтелектуалів в СССР" ще нема. Коли переважаюча більшість інтеліґенції стане на шлях непослуху владі, то для дальшого існування тієї влади залишаться раховані дні.

Ніяк не можемо погодитись і з твердженням „песимістів" щодо відірваности інтелектуалів від населення. Треба знати, що інтелектуалам в СССР живеться куди краще, ніж службовцям, робітникам та колгоспникам. Через те невдоволення режимом серед звичайного населення значно більше, ніж серед вище поставлених верств суспільства. Однак, партії й поліції щастить ліквідувати ті вияви без особливого розголосу, бо „простий народ" не вміє викладати на папері свої болі та сподівання. І тут можна закинути революційно наставленим інтелектуалам, що поневіряння звичайного населення вони висвітлюють ще недостатньо, обмежуючи свої виступи здебільшого духовою сферою. Але й тут маємо вийнятки. Пригадаймо „Київський лист 139-ти". Серед осіб, що його підписали, не тільки учені, інженери, лікарі, письменники, а й звичайні робітники.

Цілком слушно „песимісти" вказують на необізнаність населення з важливішими справами та подіями внаслідок поганої інформації, а також дезінформації. Також до певної міри мають вони рацію, твердячи, що совєтські громадяни тішаться поліпшенням матеріяльних умов. Але деяке поліпшення матеріяльних умов ще не задовольняє навіть насущних потреб робітників та колгоспного селянства, і рівень життя населення СССР все ще значно нижчий, ніж у країнах вільного світу. Подруге — „простий народ" не може миритися з релігійними утисками, з чимраз більшим визиском, з постійним промиванням мозків партійними аґітаторами. З неросійських республіках населення терпить також від безоглядної русифікації.

Що апатії серед народів СССР нема свідчить несподівана догода Москви з Пейпінгом (не знати, чим вона ще скінчиться) і запровадження нового карного закону. Москва, очевидно, бере під увагу провіщувану червоними китайцями революцію в СССР і тому хоче наладнати відносини з Китаєм на внутрішньому відтинку і загострила кари для тих, хто бореться з режимом.

Чи вірять „прості люди" інтелектуалам, чи йдуть за ними? Тут усе залежить від самих інтелектуалів, від голошених ними програм і кличів. Знову ж таки „Київський лист 139-ти" є наочною ілюстрацією одностайного виступу як інтелектуалів, так і робітників. Але здобути підтримку в широких масах населення — це є справа самих інтелектуалів.

Революція в СССР зближається. Однак, з досвіду інших країн і досвіду Російської імперії відомо, що війни завжди були поштовхом для внутрішніх вибухів.

Революційні сили на теренах червоної імперії день-у-день зростають та ширяться і тоталітарно - поліційна держава вже неспроможна примусити мовчати тих, хто шукає виходу з глухого кута, в який загнався режим. Марксизм - ленінізм котиться похилою площею. Що ж у перспективі? Відповімо словами поета:

„... на зміну їм у муці
приходять сили
революцій".

К. Крупський

ПРАВДА ПРО ПОНЕВОЛЕНІ НАРОДИ

(1)

В американському урядовому журналі „Проблеми Комунізму" за липень-жовтень 1969 р. в секції „Книжки" вміщено п. н. „Національності в Совєтському Союзі" рецензію, в якій подано огляд трьох книжок про народи СССР. Автором цієї рецензії є Вайолет Конноллі, автор опублікованої в 1967 р. праці „Поза Уралом", а також інших студій про національності СССР.

Свою рецензію В. Коноллі попереджає вступом, в якому пише, що в роках формування Совєтського Союзу большевики в ім'я „об'єднання" здушували всі прояви національних меншостей. Після того минуло вже півстоліття, але й нині ті народи мало або зовсім не мають політичної свободи. Однак Москва заявляє, що вона успішно розв'язала проблему національних меншостей.

На думку рецензента, корінь зла лежить у погляді на цю проблему самого Леніна, який, мабуть, вірив у те, що вона перестане існувати з поваленням царських інституцій та встановленням совєтської влади. Однак, національні меншості переконалися, що ніякі абстрактні теорії не можуть їх задовольнити.

Першою розглядає рецензент книжку Роберта Конквеста „Совєтська національна політика в практиці", яка була надрукована в Англії, а в 1967 р. опублікована відомим американським видавництвом Фредерік А. Преґер в Ню Йорку і Вашинґтоні. Рецензент рекомендує її студентам і викладачам, хоч вони не матимуть можливости пірнути в подані багаті джерела, бо автор подає тільки совєтські.

Тоді, як праця Конквеста, пише рецензент, зосереджена на загальних принципах і практиці совєтської національної політики, книжка „Етнічні меншості в СССР" розглядає в основному проблеми націоналізму в совєтських республіках, зокрема в Україні, Вірменії, Центральній Азії і Білорусі. Книжка „Етнічні меншості в СССР" — це збірна праця-симпозіюм, редактором якої є Еріх Голдгаген, директор Інституту Східньо-Европейських Жидівських Студій та професор жидівського Брандайс університету. Вона була опублікована для названого інституту також видавництвом Фредерік А. Преґер в Ню Йорку, Вашинґтоні і Лондоні в 1968 р.

Зупиняючись над цією спільною працею, рецензент стверджує певну нерівність в якості поодиноких розділів і зрівноваженість в оцінці совєтської національної політики, що виявляється у написаному Голдгагеном вступі. Голдгаген каже, що „правда не є такою чорною, як її малюють деякі західні автори, а також не є такою ідилічною, як її представляють совєтські пропаґандисти". Крім цього, він підкреслює культурне піднесення етнічних меншостей, дармащо совєтський провід жорстоко здушує всякі прояви національної незалежности.

Незалежно від інтелектуальних та культурних обмежень, що мають ціллю „злиття" підсовєтських народів в єдиний „совєтський народ", Голдгаген вірить у кращу майбутність тих народів, бо „всякі спроби русифікації тільки підвищують національні почування".

Проф. Джан А. Армстронг подає цікаві факти про „мобілізовані діяспори", які успішно протиставляються русифікації. Наприклад, жиди та вірмени, хоч малочисельні у відношенні до населення Совєтського Союзу, видають із себе високий відсоток професіоналістів, науковців і літераторів. Мері К. Матоссіян вважає, що Москва з огляду на політику супроти Туреччини навіть заохочує вірменський націоналізм.

Рецензент похвально висловлюється про присвячений економічному проґресові неросійських республік розділ, написаний Всеволодом Голубничим, але вважає, що його твердження нібито електрифікація Сибіру, замість України, була подиктована політичними мотивами, висловлене під впливом емоції.

Кінчаючи огляд цієї праці, рецензент пише, що наставлення Москви до національної проблеми різне в поодиноких р е с публіках. Наприклад, українці зазнали куди більшого гноблення як балтійці ,але Ярослав Білінський п е р е більшує справу, оскаржуючи центральний уряд в намаганні „зломити українську націю фізично і морально", бо це завдання нездійсненне навіть для теперішнього кремлівського проводу.

Роберт Конквест є автором кількох праць про Росію та Совєтський Союз, а ця його книжка побудована виключно на совєтських джерелах і тому має велику доказову силу. Конфронтуючи цитати ідеологів і творців Совєтського Союзу, автор показує, як самі божки комунізму на словах засуджували утиски малих народів, а на ділі не симпатизували, а тим більше не сприяли с а м овизначенню цих народів. Таким же двоєличним був большевицький ідол — Ленін. Всі ті провідники мотивували свої політичні маневрування потребою „об'єднання", яке на ділі було імперіялістичним підпорядкуванням Москві не - російських народів.

Читач довідується, як творилися державні інституції поодиноких совєтських республік, але внедовзі після їх створення від них відбирали авторитет відповідні інституції в Москві. Наприклад, до 1922 р. деякі кавказькі народи мали право закордонної репрезентації, але на основі договору „добровільно" передали те право Москві. Це лише одна з багатьох наведених Конквестом ілюстрацій, як творився Совєтський Союз. Навіть в ділянках внутрішньої адміністрації і економіки Москва так обголила ті республіки з їх прав, що деякі письменники почали звертати увагу на те, що „централізація" йде задалеко і суперечить принципам „жовтневої революції".

(Закінчення буде)

З НАШИХ БУДНІВ

ПО ДЕСЯТОМУ КОНҐРЕСІ

Після щасливого й спішного закінчення Х ювілейного Конґресу Українців Америки в Ню Йорку двоє делеґатів, з двох різних, як то кажуть, середовищ, зустрілися на політичному перелазі в клюбі „Лиса Микити" і завели таку дружню розмову:

— А тепер скажи мені, друже Іване, чого нас висилали на цей Конґрес?.. Навіщо ми витрачали громадський ґрейцар? Ти прилетів з Міннесоти, а я з Боффало, і за три дні конґресових нарад ми не мали нагоди ні разу посваритися?

— Та не було за що... Раз твоя і моя партії договорились на вершинах, узгіднили плятформу й поділилися мандатами, тоді рядовому членству не залишається нічого іншого, як чемно і демократично голосувати „за".

— Гм!.. Може воно й краще, що не було опозиції, конфронтацій, маніфестацій та іншого балаґану, що все пройшло тихо та по-Божому... А все ж таки скучно було на залі! Якось так без жадного життя, емоції... Не думаєш?

— Та, ніби, дискусія була.

— Була, але млява: прилизана і причесана. Ніхто нікому до партійної метрики не заглядав, ніхто нікого не назвав коляборантом, зустрічальником... Правда, під кінець нарад студенти врятували ситуацію і зробили грохи руху на залі, коли стали підходити шнурочком до мікрофона і домагатися своїх прав та місця в Екзекутиві.

— Бо вони мали рацію. Пишеться й говориться, що треба відмолодити проводи наших організацій, дати дорогу молоді, а прийдеться вибирати керівні органи, тоді ніхто з старичків не квапиться відступати своє місце молодшій людині. Навіщо ж тоді кидати такі шумні, крилаті фрази, як „Лицем до молоді"?

— Е, вони, старички, повертаються, як соняшники, лицем до молоді, але такої, що носить міні-спіднички або бікіні на пляжі... Взагалі, мені здається, тут вийшло непорозуміння, що молоді не відчули чи не зрозуміли побожних бажань батьків народу: коли старші пишуть чи говорять про потребу відмолодження, вони не мають на думці включати молоді, свіжі сили в наше громадське життя. Вони, батьки народу, думають про своє власне відмолодження!

— Але як?.. В який спосіб?

— Ну, на це в Америці є різні способи, різні трики... Ти підожди, незабаром Видавництво „Свобода" випустить з друкарні „Лікарський порадник" пана доктора Данилюка, тоді може з нього докладніше довідаємось про ці пекучі справи...

Ікер

БЕЛЛА РУДЕНКО ПРИБУДЕ ДО ЗСА

Американський імпресаріо Сол Юрок запросив відому київську оперову солістку і співачку Беллу Руденко на гастролі в ЗСА, що відбудуться в 1970 році. У жовтні вона з великим успіхом концертувала в Японії. У Токіо запис концерту купила японська р а діотелевізійна фірма, щоб мати змогу згодом передавати її пісні. Представлена, як українська співачка, Белла Руденко на телевізії і в різних містах Японії виконувала лише дві українські точки, до її репертуару входили арії з клясичних світових опер, дві пісні японською мовою, вокальні твори Гуно, Баха, Мендельсона, Захарова.

Інж. Валентин Сімянців

СТУДЕНТСЬКІ ЧАСИ

СПОГАД
ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА, РОКИ 1923-1929

(13)

Кожен професор, вводячи у свій предмет, запевняв авдиторію про „довжезну бороду" свого предмету. Початки кожної науки сягали, як не від праотців Адама і Єви, так від Каїна або Авеля обов'язково. Там якась цариця з якогось Вавилону чи Асирії заставила текти воду по її волі — це і був початок гідротехніки. То десь у другому чи може і в тому самому Вавилоні щось міряли на землі, ото вже й була геодезія. А математика так сам Господь Бог табелю множення кинув з неба людству. Аякже! От тільки залізобетон садівник винайшов, і то недавно — аж соромно признатися така молода наука.

Але все тоді слухалося уважно, бралося дуже поважно і значення науки звеличувало. Хто не скине шапку перед дідуганом і в ноги не поклониться давнині!

І в Академії на нашому семестрі більшість студентів була з нашої Армії. Поряд із зверненням „пане колеґо" чи просто „колеґо", ще часто бувало чути „пане полковнику" (а на семестрі їх було три: Микола Сіпко, Іван Пекарчук та Михайло Палій-Сидорянський) і „пане сотнику". А як бували в кабінеті професора С. П. Тимошенка так і „пане генерале" зверталися до генерала Алмазова. Та й хто б посмів не вшанувати цього видатного вояка і командира славного Кінно-Горного дивізіону, що і носив його ім'я — казали в Армії „алмазівці". А був пан генерал у професора, як асистент. Дуже помалу збувалося те, що так міцно ввійшло в плоть і в кров.

Більшість студентів була з Наддніпрянщини, були і росіяни, та показали барву аж по закінченні Академії. На інших семестрах був москаль зі самого Петрограду , був жид з нашого Поділля і ще один росіянин з України, всі вони служили в Армії і прихильність до України не зрадили. Дивно, а з Галичини у нас не було ні одного студента на семестрі.

Найбільше забирала часу креслярка. Ні з одного із головних предметів не можна було стати до іспиту, не виконавши графічних праць. А було то аркушів, аркушів покресленого паперу! Креслярка відкривалася о годині восьмій ранку і закривалася о годині дванадцятій вночі. Господарював у креслярці колеґа Василь Голик: видавав нам папір, туш і отаке все, що студентові від Академії належало. І ясно, як „начальство" відповідав за порядок у креслярці.

Зігнані в одній кімнаті, бачилися майже щодня студенти нашого семестру, а це дуже сприяло зближенню і дружбі між нами. Креслярка ж була і якимсь „клюбом" нашим. Там відбувалися і гарячі спори-дебати. Про що тільки там не говорилося! Не було питання з поточного життя в Україні, у світі чи в Чехо-Словаччині, чи межи студентами Академії, щоб у креслярці не підпадало обговоренню.

А частенько і співалося в креслярці за роботою. Хтось почне, а решта підтягає, схилившись над креслярським столом. Всяких пісень співали. Заспівали собі панове якось вояцьку сороміцьку, а мелодія так зовсім як церковна. Заслухалась з коридору студентка, як то гарно гідротехніки співають. Аж розібрала слова та й кинула нам у відчинені двері:

— Ну й свинство ж!

Реготом „подякували" ми непрошаній слухачці.

Часто ввечері гріли і розпивали чайок. Цукор і чай у багатьох був у столі.

Робочий день у креслярці був довгий і розклад приблизно такий: Від 8-ої до 12-ої години робота. Потім перерва на обід і знов до 6-ої над столами. Після вечері вже менше люду було в креслярці, а ті вже до дванадцятої сиділи там, кому в хаті і затопити нічим.

Креслярка знаходилась на якомусь високому поверху замку короля Юрія Подєбрадського. З вікон видно було Лабу-річку і чудові навесні зелені луки, що стелилися килимами, розділеними дорогами. На обрії ліси. Праворуч дорога на Прагу. А за гайком, недалеко, з кілометр, село Клуки, в якому теж жили наші студенти. Жив там і брат мій Олекса. До Клуків я їздив з Праги до брата в гості. А якийсь час і жив у тому селі. Седлак (селянин) Ціруc винаймав студентам кімнату — велика була то кватира. Чоловіка з шість нас жило там. З ким мене тоді доля звела уже не пам'ятаю. Пригадую, що там пізнав я Макошка Івана, студента-технолога, і мав з ним пригоди.

Не любив свого прізвища Макошко. І розповідав, що вони з діда-прадіда Маковські. А от при якомусь перепису дурний москаль знівечив таке шляхетне прізвище. (Про те „шляхетне" Макошко не казав, але думав так напевне). Макошко оповідав пригоду, як то його ген-ген прабабуся до того нещасного перепису стала. Воно, мовляв, у них десь там на Поділлі, як швидко вимовляється Маковський, так „в" ковтається, а за той рахунок продовжується „о", і виходить Макооський. То так насправді уже й до Макошка недалеко. Дурне кацаписько скривдило нащадка славних Маковських!

(Далі буде)

Степан Куропась

ЧИКАҐІВСЬКА ХРОНІКА

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ відбув збори в понеділок 6 жовтня. На порядку нарад були справи Союзівки й опери „Анни Ярославни". Вже є квитки і можна їх набути в чотирьох крамницях: в книгарні, в Кредитівці, у пана Денисюка і в Щадниці на Вестерн евню. Квитками завідує головна радна Гелен Олек, коштують вони від 3-10 долярів. Квитків мало, всього 1650 місць, тому треба спішитися, щоб не було запізно.

ВЕЧІР ДОПОВІДЕЙ на тему Східньо - Европейського Дослідчого Інституту ім. В. Липинського у Філядельфії, виявив ту велику працю про призбирування ніде неопублікованих джерельних матеріялів і листувань (20000 карток) Вячеслава Липинського. Липинський віддав своє життя для праці для українців і хоч помер у віці 49 літ, лишив велику спадщину в скриптах, що лежать на полицях. Інститут хоче видати всі ті цікаві матеріяли і поширити наукову базу для збереження культури нації. Доповідачі д-р Євген Пизюр, проф. університету в С. Луїс, Мізурі, і д-р Роман Залуцький запізнали слухачів, які заповнили залю „Левів" в суботу 20 вересня з працею Інституту, який діє вже кілька літ і який, крім Липинського, включив до своєї праці і інших наших визначних людей як Залозецького, Сінґалевича й інших.

Без фанфар і бенкетів, казав д-р Пизюр, Інститут не дублює праці наших наукових установ, а поділив її на 4 фази, що відносяться до нашого відродження і його джерельної документації.

Інститут хоче, щоб друком появилася хоч частина матеріялів, бо на полицях вони мовчать. За почином о. Горникевича вже вийшло 3 томи за роки 1914-22. Дальша видавнича діяльність буде залежати від фінансової спроможности. Професори університетів поділили між собою зредаґування листів (10.000) Липинського безплатно. Діяльність Липинського як посла України у Відні, його відношення до гетьманського руху, опис його маєтків на Волині, його життя, щоденник, листи 350 кореспондентів до Липинського, — це все документи часу і наших визвольних змагань, які чекають меценатів українського роду, яких мало, а без яких праця Інституту буде йти поволіше, але напевно буде скінчена.

Вечором проводив д-р Ілля Мула. По доповідях пані зі Союзу Українок подали солодке і чай.

ПРОЩА ЧИКАҐІВЦІВ ДО РИМУ була дуже численна. Я їхав разом з групою 138 людей з парафії Володимира й Ольги. В Римі чикаґівська група була дуже активна і жертвенна. В пенсіонаті Пінета - Сачеті, де жила група, все йшло зорганізованим порядком. Разом щоденно група замовляла автобуси для поїздки до Собору, концерт і бенкет. Для мене, що не жив з групою, було великою несподіванкою одного вечора, коли я зустрів в пансіоні групу українських жінок з Юґославії, яких чикаґівці запросили до себе на вечерю. З групою прибув також Єпископ Сеґеді і о. Мих. Пітка. Були промови обох і промови чикаґівців. Українці з Юґославії це найбідніші люди переважно селяни і жест чикаґівців і збірка на фонд Єпископа Сеґеді, якого епархія має русинів, українців, румунів, мадярів і македонців є дуже бідна, зробила гарне враження на бачванських русинів - українців., які приїхали автобусом з міста Нові Сад. Д-р Василь Маркусь, який був вождем групи, напевно напише в пресі про діяльність і ходи не лише в Римі, але й в Італії. Єпископ Сеґеді, який був парохом Керестуру повних 25 літ по номінації на Єпископа виїхав в подорож, був навіть гостем катедри св. Миколая в Чикаґо, а о. Пітка правив Службу Божу в церкві св. Йосифа, в часі недуги о. Шарого.

ІМПОЗАНТНА ПЛАСТОВА ІМПРЕЗА з приводу 20-ліття Пласту в нашому місті, відбулася в залі школи катедри св. о. Миколая. Бенкет з мистецькою програмою започаткував станичний інж. Д. Білецький, тостмайстром був п. Завадович мол., а головними промовцями були проф. Юрій Старосольський з Вашинґтону і П. Дорожинський з Ню Йорку. Зі звітів і промов люди довідалися, що Пласт має 28 станиць і 8000 членів. Місцева станиця одержала признання за добру роботу. Історія Пласту відома, без нього не було б УСС та інших формацій армії і спорту. Явно, а відтак підпільно, Пласт гартувався і виховав два покоління ідийних українців. За головним столом, крім парохів монс. Леськова і о. Джулинського, засіли промовці і всі бувші станичні. Різні нагороди й грамоти були вручені пл. сеньйорам і громадянам — членам Пласт - Прияту. Відзначеними були грамотами за корисну працю Стефанія Кочій, — секр. пл. відділу УНСоюзу, Є. Кульчицька, Ераст Бурачинський, Ярослав Войнарівський, грамоти вдячности дістали Омелян Плешкевич. інж. О. Коґут, Орест Попель. Андрій Матвіїшин, Ів. Бабій, А. Горолевська і І. Була мол. Відзнаки місцевої станиці одержал Я Ганкевич, В. Кашуба, А. Ганкевич, Т. Лісьkевич, окремо відзначено ще Р. Завадовича. У музичній програмі виступали знаменитий соліст Добрянський в форт. супроводі проф. І. Білогрyда. Його „Ой Дніпре, мій Дніпре" свідчить про його високе мистецтво, а „Зібрав батько кумпанію" свідчить, що він теж неперевершений актор. Шість дівчат грали на ґітарах і мандолінах, була рецитація до слів Т. Курпіти „Ми є такі як наш провід". Все це доріст Пласту. Відчитано багато побажань і привітів. Усно вітали Ювілята д-р Надзикевич від СУМА і Степан Куропась від УНСоюзу. Останній порівняв УНС до 29 станиці Пласту, найбільшої у світі, бо УНСоюз зібрав майже всіх Лісових Чортів, більшість Вовкулак і Мавок. Вдала імпреза принесла 14.000 дол., бо організатори вміли нею заінтересувати широкі кола громади.

ПОЛЬСЬКИЙ ЗВИОНЗЕК НАРОДОВИ заанґажував дорадчу фірму з Тексасу для вироблення програми підходу до молоді. Нині замало є апелювати до молоді та її національности чи патріотизму, треба шукати інших доріг до розуму молоді, — заявив гол. предс. Мазевскі. Кошт такої консультації буде становити 48.-000 дол. Рівночасно на зборах Братського Конґресу стейту Іллиной вийшло на яв, що федеральний Уряд робить доходження, які братські активності ведуть запомогові організації, коли такої активности не має, вони можуть підлягати оподаткуванню. Бизнес братських організацій падає. В 1894 р., отже в часі, коли засновано УНСоюз, братські організації мали 50% всіх забезпечених людей в Америці, сьогодні вони мають лише 2%. Молодь йде до звичайних асекураційних компаній, коли в братських рядах не бачить активности!

АНДРІЙ ЦЕБАК — основоположник і довголітній секретар 100-го відділу УНСоюзу в Бері, Інд., перенісся до Денверу, Колорадо. Пише мені, що журиться долею відділу, але ради здоров'я мусів змінити місце замешкання.

ОРБІТ МАШІН КО — підприємство українське. Власниками його є союзовці Зарицький і Дичій, міститься воно на Кедзі і Авґуста. Є це варстат, вивінуваний модерними машинами „тул енд дай". В часі, коли є великий попит на цього роду фахівців, згадані союзовці рішили стати самостійними і тим дали добрий приклад. Ми все боремося віками за самостійність України, а про власну самостійність, про власні варстати праці торговельні чи промислові підприємтва, не маємо охоти думати. — Ставаймо самостійними!

ЮВІЛЕЙНА КАМПАНІЯ ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ УНСОЮЗУ ПРОХОДИТЬ З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ

(Продовження зі стор. 1-ої)

невих в УНСоюзу в цім ювілейнім році до 3,775. Ще тільки 1,225 бракує для повних 5.000 членів. Але беручи до уваги видатне оживлення кампанії та виразне бажання громадян ще перед закінченням року забезпечитися, щоб ввійти в новий рік безпечніше й бути приготованим на всякі удари долі, можна сподіватися, що цьогорічна мета УНСоюзу придбати бодай 6.000 членів, має великі вигляди на повний добрий успіх. Бувало в минулих роках часто так, що останні два місяці приносили майже стільки, скільки всі попередні місяці.

Мірою успіху цьогорічної кампанії УНСоюзу є факт, що за десять перших місяців цього року він здобув майже стільки само нових членів, як за ввесь попередній рік. Тільки неціла сотня членів бракує ще до минулорічного здобутку.

В цьому змаганні за дальшу розбудову нашої найстаршої і найбільшої братської установи беруть також участь 60 Відділів УНС в Канаді, розміщені в її сьоми провінціях на безмежних просторах від океану до океану. Ці Відділи, об'єднані в Канадійській Канцелярії з осідком в Торонті, придбали за десять місяців 633 нових членів. Хоч це число доволі віддалене від видатних успіхів союзової Канади в минулих роках, то факт, що в жовтні Канада придбала 110 членів говорить про це, що й на її терені почалася „союзова гарячка" й що останні два місяці можуть довести загальний річний здобуток канадійських Відділів УНСоюзу до плянованого й сподіваного круглого числа тисячі членів!

Даючи ці інформації, Головна Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Ситі та Канадійська Канцелярії в Торонті закликають загал українського громадянства не відкладати на останні дні року забезпечення своє та своїх дітей і внуків, але поспішитися з ним, щоб вступити в Новий Рік з упорядкованими господарськими справами, до яких у першій мірі належить фінансова безпека, що її дає, в межах можливого, життьове забезпечення, яке тому називають найбільшим винаходом у ділянці економіки та яке тому є найбільшим бизнесом Америки та світу.

Календарець імпрез в Ню Йорку

ЗГОЛОШЕНИХ У КОМІТЕТІ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ — ВІДДІЛ УККА

Субота 8 листопада: Гол. Управа ОЖ ОЧСУ — Святочний Вечір 1 000-ліття Кн. Ольги.

Субота 8 листопада: Пласт-Прият — Забава в Укр. Народному Домі.

Неділя 9 листопада: УЖДО — Доповідь і чайний вечір - Домівка Самопомочі.

Субота 15 листопада: Осередок СУМА — Осіння забава — Заля церкви св. Юра.

Субота 22 листопада: Товариський Вечір Укр. Правників — Укр Нар. Дім.

Субота 29 листопада: 194-ий Відділ УНС, 50-річчя діяльности — Укр. Народний Дім.

Неділя 30 листопада: Концерт оперн. співака Андрія Добрянського — Товн Голл.

Субота 6 грудня: Коорд. Комітет Укр.-Амер. Комбатантів — Свято Покрови.

Неділя 7 грудня: Доповідь: СУЖА — влаштовує Самопоміч.

Неділя 14 грудня: Святочна Академія, присвячена 25-ій річниці смерти Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького — Фешен Інститут.

Субота 20 грудня: Річні Загальні Збори Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій Великого Ню Йорку, о г. 5-ій по полудні.

ВСЯ ІТАЛІЙСЬКА ПРЕСА ЗГАДАЛА в минулий вівторок трирічні роковини найбільшої за останніх 700 років повені, яка знищила була майно зартости дво- і пів більйона долярів та позбавила життя 33-ох осіб. У Фльоренції (Фіренче) було тоді пошкоджених 1.250 образів і тисячі книжок.

Ділимося сумною вісткою
з Рідною, Приятелями і Знайомими,
що у вівторок, 4-го листопада 1969 р. відійшов
від нас ненадійно у Вічність по тяжкій
і короткій недузі
наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО, СИН і БРАТ

бл. п.
ЯРОСЛАВ КОВАЛИШИН

уродж. в селі Гряди, пов. Львів, Україна.
Член багатьох українських установ.

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 7-го листопада о год. 7:30 веч. в похоронному заведенню Mack Funeral Home, 298 Central Ave., Jersey City, N.J.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 8-го листопада 1969 року о год. 8:30 зранку, з того ж похоронного заведення до Укр. Кат. Церкви св. апп. Петра і Павла, 30 Bentley Ave., Jersey City, N. J., відтак на цвинтар Weehawken, North Bergen, N.J.

В глибокому смутку;
дружина — МАРІЯ ЛЮІЗА
на Україні:
син — ЯРОСЛАВ
батьки — АНДРІЙ і АНАСТАЗІЯ
брат — ВОЛОДИМИР
сестра — КАТЕРИНА ЛОТИШ
і дальша Рідня в Америці і Україні

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.
в глибокому смутку сповіщає,
що 4-го листопада 1969 р. після важкої операції,
відійшов від нас назавжди

бл. п.
ЯРОСЛАВ КОВАЛИШИН

жертвенний член нашої громади, член „Клюбу Сотників", людина зразкового характеру.

•

ВШ. Родині Покійного висловлюємо наше
щире співчуття.

УПРАВА ВІДДІЛУ УККА, Джерзі Ситі

ПОДЯКА

Після двомісячної серцевої недуги, відійшов у Вічність, дня 1-го червня 1969 року, наш всіма поважаний: Патріот-Добродій, піонер української кольонії в Тексасі, який свідомо допомагав матеріяльно різним українським інституціям та видавцям книжок, теж посвятив багато часу, що допомагав матеріяльно і афідавітами українським збігцями дістатися до ЗСА на постійне життя —

сл. п. МИХАЙЛО БАЛАБАН

на 84-му році життя.

Найщиріша подяка Його Приятелям, які довгими годинами підтримували Хворого на дусі, та в шпиталі на протязі двох місяців — віддано допомагали. Дякуємо Всім, що Хворому приносили квіти на розраду. Щира подяка професорові Д. Кокольському.

Щиро дякуємо краянові о. В. Гавличеві, що приїхав з Дітройту, Міш., Покійного похоронити. Теж дякуємо Йому, за чутливу прощальну промову в церкві під час похорону.

Дякуємо родині Волянським з Огайо і родині Вівчар з Флориди, за чудові вінці квітів.

Сердечно дякуємо Рідні і Приятелям Покійного за численні вінці та букети квітів, які так гарно прикрасили домовину.

Дякуємо Рідні, Приятелям і Знайомим за численну участь в похороні.

•

У сороковий день смерти, в церкві ПАПИ Х в Гюстоні, була відправлена СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА о. Д. Блажейовським.

Дякуємо Усім, що брали участь в 40-ий день від Його смерти.

Брат ВАСИЛЬ БАЛАБАН з Родиною

Замість квітів на могилу
бл. п. ЕМІЛІЇ БАРАНСЬКОЇ
складаємо 15.00 долярів
на Собор св. Софії в Римі.

Ярослава і Осип ГАПІ

Українська Централя в Пассейку, Н.Дж.

— влаштовує —

ЮВІЛЕЙ
10-РІЧЧЯ ІСНУВАННЯ

в неділю, 9-ґо листопада 1969 року
в УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ
240 Hope Avenue в Пассейку, Н. Дж.

В ПРОГРАМІ БЕНКЕТУ:

Національні гимни, відкриття — Д-р Мирослав Бих, голова Ювілейного Комітету; молитва; ювілейна промова — Теодор Олещук, голова Української Централі; ювілейний привіт — п. Марія Стефанів, голова Відділу УККА; головна промова анг. мовою — адвокат Йосиф М. Кітей; слово — п. Володимир Мазур, головний предсідник УНСоюзу; представлення визначних гостей і представників організацій, дівочий хор Осередку СУМА з Ню Йорку, дир. інж. Роман Степаняк; сольоспів — Ігор Шуган в супроводі оркестри Богдана Гірняка; виступ Бандуристів — мистецький керівник Володимир Юркевич; виступ Пластової Станиці Пассейк; представлення ініціяторів і основоположників Української Централі; пародія на дует із „Запорожця за Дунаєм", муз. Гулака-Артемовського — співають Стефанія Сікоряк і Осип Головацький; виступ Хору Боян — дириґент Ярослав Костишин.

Програму веде товстмастер мґр. Імре Кардашинець.
Початок БЕНКЕТУ — год. 3-тя по пол.; год. 6-та веч. ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ. Грає оркестра Б. Гірняка.
Співає ІГОР ШУГАН.

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО
ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРК
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

в суботу, 15-го листопада 1969 р.

— відбудуться —

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

в залях
УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ
2 Іст 79-та вулиця, Ню Йорк, Н. Й.

Початок год. 8:30 веч.

В програмі: звіт уступаючої Управи, вибір нової Управи.
Присутність всіх побажана.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ
17-ий ВІДДІЛ в РОЧЕСТЕР, Н. Й.
— влаштовує —

ОСІННЮ ЗАБАВУ-БАЛЬ

8-го листопада 1969 року
Початок о год. 8-ій веч.
в Українському Домі
при 1492 Кліфорд Евеню
Грає Оркестра Укр. Музичної Школи „ДНІПРО"
Добірна кухня у власному заряді
Проситься про численну участь. УПРАВА ООЛ

В Нюарку організується
УКРАЇНСЬКИЙ ДІВОЧИЙ ХОР

Ініціятивна група дівчат гайскулів та університетів в Нюарку і з-поза, — організує Український Дівочий Хор і просить всіх охочих дівчат — почавши від 14 р. життя зголошуватися до п-ни ФЕРЕНС, яка активізує цю справу. Цей хор буде спонзурувати хор „Трембіта" в Нюарку, яка щиро вітає цей пробоєвий почин дівчат — рівнож заохочує всіх дівчат вступати в це Товариство, щоби показати лице української пісні перед світом. Слава Вам дорогі Дівчата!

Не зражуйтеся нічим — ідіть сміло вперед. Докажіть своєю впертістю і витривалістю, що Ви зможете в позашкільному часі, знайти час, щоби показати красу української пісні в її широкому і глибокому змісті.

Проби будуть відбуватися кожного четверга в Українськім Народнім Домі о год. 7:30 веч.

С. О.

З ВИДАНЬ КОНСИСТОРІЇ
Вийшла з друку

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА ПРО 50-ЛІТНІЙ ПЕРІОД СТАВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ВІТКИ ЦЕРКВИ ХРИСТОВОЇ

пера Адміністратора УПАЦ в Екзилі

свящ. С. К. ПАСТУХОВА

Обговорюється перспективи та можливості правильного вирішення нашого церковно-релігійного життя. Ціна 50 цт.
Замовляти на адресу;
Юрій Микуленко
6 Irving Place
Garfield, N.J. 07026

ВИСТАВКА МАЛЯРСЬКИХ ПРАЦЬ
ІРИНИ ФЕДЕНИШИН
— відкрита —
від 3-го до 28-го листопада 1969 року
в ПУБЛІЧНІЙ БІБЛІОТЕЦІ, 65 Scotland Rd., South Orange, N.J.
Бібліотека відкрита: 9 р. — 9 веч.; в суботи: 9-5 по пол.

В неділю, 9-го листопада 1969 р., год. 5-та по пол.
в залі ШКОЛИ MT. VERNON при Mt. Vernon Place в НЮАРКУ, Н. Дж.

КОНЦЕРТ
Чоловічого Хору „ПРОМЕТЕЙ" (Філядельфія)
Дириґент хору — МИХАЙЛО ДЛЯБОГА
Фортепіяновий супровід — ІРИНА ЧУМА

КОСТЮМІВКА ЛІСОВИХ ЧОРТІВ

15 листопада 1969, в Укр. Народному Домі в Ню Йорку, год. 7. веч.
ОРКЕСТРА „АМОР". Нагороди за найкращі костюми. Несподіванки. Власний буфет.

Товариство „Швеція — СССР" організувало „Український Тиждень"

Стокгольм. — Хоча комуністична партія у Швеції не являє дотепер жадної політичної важливої потуги в країні, „Товариство Швеція — СССР" яке має пропагувати дружбу між тією вільною країною і Совєтським Союзом, виявляє видатну активність. З ініціятиви того товариства у Швеції в 15 містах і місцевостях виступатимуть впродовж „Українського Тижня" артисти, співаки і музики з України, будуть демонструвати кінофільми Київської та Одеської кіностудій, відбуватимуться фотовиставки на тему „Українська СССР" тощо. Київська „Радянська Україна" з 30 жовтня зазначила, що „Український Тиждень" у Швеції розпочнеться 8 листопада, в дні святкування 52-ої річниці жовтневої соціялістичної революції". У столиці Швеції український концерт відбудеться 11 листопада. По всіх місцевостях, де виступатимуть артисти з України, відбудуться „зустрічі з представниками шведських підприємств, виступи і лекції про Радянський Союз і Україну".

НЕ ВІДПОВІДАЄ ПРАВДІ газетна вістка, наче б президент Ніксон задумував призначити іншого головного командира військ у В'єтнамі на місце генерала Крейтона Абрамса і наче б голова американської делегації на Паризькій конференції, Генрі Кебот Ладж, плянував зректися свого становища. Таку вістку подав був „НИ Таймс", покликавшись на двох коментаторів з радіостанції „Коломбія Бродкестінг Систем". Речники Білого Дому і Пентагону заперечили її.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!